

BRÜSSZEL INTÉZET

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ
2014. JÚLIUS

BRÜSSZEL INTÉZET

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ
2014. JÚLIUS

TARTALOM

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY	4
Összefogás	4
<i>Brüsszel Intézet</i>	4
A JELENTÉSRŐL	5
MÓDSZERTAN	7
ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK – 2014. JÚLIUS.....	12
Fenyegetés	12
Gyűlöletbeszéd	12
TOVÁBBI ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK.....	15
KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK.....	19
HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK.....	26
HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK A MAGYARORSZÁGI ANTISZEMITIZMUSRÓL	27
EGYÉB HÍREK	32
A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ÜGYEI.....	34
A HÓNAP KRÓNIKÁJA.....	38
KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS.....	39
FELHASZNÁLT IRODALOM	40
IMPRESSZUM	41

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az antiszemitizmus elleni küzdelem egyik legfontosabb feltétele a helyzet pontos ismerete, az antiszemitizmus valódi elterjedtségének vizsgálata. A Tett és Védelem Alapítvány egyik célja éppen a kérdést övező ismerethiány felszámolása. Ennek eszköze többek között a folyamatos és szakmailag megalapozott közéleti monitoring tevékenység, mivel a tényleges információk összegyűjtése, elemzése nélkül nem lehet valós védelmet biztosítani a közöség számára. A monitoring eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel közzé teszi.

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: az antiszemita gyűlölet bűncselekményekkel, illetve a gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentés ezt a kettőt összefoglalóan gyűlölet-cselekményeknek nevezi. Mindkettő esetében fontos kritérium, hogy azok elkövetésekor azonosítható az antiszemita motiváció. Míg azonban az előbbiek a büntetőjog szerint bűncselekményeknek minősülnek, az utóbbiak ezt a szintet nem érik el. A teljes kép felrajzolásához azonban mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

Az antiszemita gyűlölet-cselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Az események regisztrálásán kívül fontos azok különböző jellemzőinek számbavétele is. A dokumentálás során ezért egyrészt rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére, célpontjára, következményeire vonatkozó adatokat. Másrészt különböző cselekménytípusokat is megkülönböztetünk.

A Tett és Védelem Alapítvány júliusi monitoring tevékenysége nyomán négy antiszemita gyűlölet-cselekményt azonosított. Egy eset a fenyegetés kategóriájába esik: a Dohány utcai zsinagóga lépcsőjére dobtak egy beazonosíthatatlan pirotechnikai eszközt a »Békés demonstráció Izraelért« elnevezésű rendezvény idején. Három eset pedig a gyűlöletbeszéd kategóriájába tartozik. Egyik esetben „Patkány zsidók” feliratot mázoltak egy felújítandó óvoda falára, a másik esetben pedig szintén az előbb említett rendezvény idején egy akasztott Dávid csillagot rajzoltak a járdára a zsinagóga előtti téren. A harmadik esetben a PMFC-Matias és MTK közötti NB I.-es mérkőzésen hangzottak el antiszemita rigmusok.

Négy olyan eset is volt, amikor az elkövetés idejét nem lehetett pontosan megállapítani, emiatt ezeket a statisztikába nem számítottuk be, de a *További antiszemita gyűlölet-cselekmények* részben beszámolunk róluk. Jelentésünkben továbbá számos, a magyarországi holokauszthoz, antiszemitizmushoz kapcsolódó eseményről adunk hírt.

A Tett és Védelem Alapítvány 2014 júliusában két esetben tett feljelentést: mindkét esetben nagy nyilvánosság előtt elkövetett becsületsértés miatt. A feljelentéseket egy interneten megjelent kép miatt tette magánszemélyként Bodnár Dániel és az Alapítvány, mivel a képen Bodnár Dánielt terroristaként, az Alapítványt pedig terrorszervezetként aposztrofálták. A feljelentések alanyai a képet megosztó Facebook felhasználók voltak, akik a kép megosztásával valósították meg a nagy nyilvánosság előtt elkövetett becsületsértést.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

Az antiszemitizmus jelensége nem új keletű Magyarországon. A korábban tapasztalt gyűlöletbeszéd azonban egyre jobban eluralkodik a közéletben. A helyzetet súlyosbítja, hogy a nyíltan antiszemita, rasszista nézeteket valló Jobbiknak negyvenhárom országgyűlési képviselője van, így az antiszemita gyűlöletbeszéd a parlamentben, valamint szervezett rendezvényeken is sokkal inkább megjelenik. Ezek a tényezők hívták életre a Tett és Védelem Alapítványt. A Tett és Védelem Alapítvány a hazai jogrendszer által biztosított civil szerveződési lehetőségek közül az alapítványi formát választotta; bejegyzése 2012 novemberében történt meg. Az Alapítvány a romló minőségű közbeszéd, a kirekesztés, az antiszemitizmus táptalaját adó ismerethiány, valamint az atrocitások és a törvényszegések elleni erélytelen jogi fellépéssel szemben kíván új alternatívát nyújtani.

ÖSSZEFOGÁS

A Tett és Védelem Alapítvány bejegyzett civil szervezet. Az alapító kuratórium munkájában részt vett a statsquo/chábád EMIH, a neológiát és ortodoxiát képviselő Mazsihisz, a reform irányzatú SzimSalom vezető személyiségei és az irányzatoktól független, de a társadalom elismert tagjaiként számon tartott emblematikus személyiségek egyaránt. Az Alapítvány kurátorai megjelenítik a Magyarországon működő legfontosabb zsidó vallási és kulturális irányzatokat és így szimbolikusan is kifejezik, hogy az antiszemitizmus elleni fellépés mindannyiunk közös ügye.

BRÜSSZEL INTÉZET

Az antiszemita gyűlöletcselekmények monitorozását a **Tett és Védelem Alapítvány** által életre hívott **Brüsszel Intézet**, az **Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet** (EBESZ) által kidolgozott és javasolt módszerek alapján végzi. Az Intézet, a monitoring munka során, az antiszemita jelenségeket különböző, standardizált források által nyújtott információk alapján rögzíti és elemzi. Az incidenseket hét különböző kategóriába soroló monitoring munka forrásai többek között: az Intézet saját Kutatási és Incidenskövetési Csoportjának forrásai, a sajtóban és a közmédiában fellelhető információk, valamint a kormányzati szervekkel kötött megállapodás keretében lehetőség nyílik a bírósági, a bünyügyi és egyéb államigazgatási területek adatbázisaiban fellelhető releváns adatok felhasználására is. Az Intézet létrehozta és üzemelteti az **51 00 000** számon elérhető **FORRÓDRÓT**-ot, melyen antiszemita és zsidóellenes megnyilvánulások bejelentésére nyílik lehetőség.

A **Brüsszel Intézet** kutatási terve a havi rendszeres monitoring-jelentések közzétételén túl magába foglalja egy átfogó, a zsidóságot érintő, kvalitatív és kvantitatív módszereket is alkalmazó kutatást, valamint az egész társadalomra kiterjedő felmérést az antiszemitizmus jelenlegi helyzetével kapcsolatban. A program részét képezi továbbá egy olyan differenciált képzési program kialakítása, mely az állami ügyintézés különböző szintjei és szereplői számára biztosít felkészítést a rasszista és antiszemita jelenségekkel kapcsolatos fellépésről, eljárásokról iskolai és továbbképzés-rendszerű tananyagok formájában.

A JELENTÉSRŐL

A magyarországi antiszemitizmus megítélése, kezelése sokszor rendkívül szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A tényleges helyzet megismerése a valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele, ezért a Tett és Védelem Alapítvány feladatának tekinti, hogy pontos és minél teljesebb képet adjon a magyarországi antiszemitizmus mértékéről. Ennek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek¹ monitorozása. Ennek eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel teszi közzé. A havi beszámolókon kívül minden évben részletesebb elemzéseket is magába foglaló összefoglaló jelentést készít az adott évben elkövetett cselekményekről.

A gyűlölet bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekmény típusoktól. Ezek a bűncselekmények egyfajta üzenetnek tekinthetők, így túlmutatnak magán a cselekedeten. Ez a többlet-jelentés a társadalom különböző szinterein manifesztálódik: az egyén, a megtámadott csoport és végül az egész társadalom szintjén. Az áldozatok pszichológiailag, érzelmileg nagyobb traumát élhetnek át. Ennek a cselekménytípusnak nagy hatása van arra a csoportra nézve is, amelyhez a megtámadott egyén tartozik. Ezen cselekmények áldozatai sokszor felcserélhetőek, mivel számtalan esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott – éppen megtámadott – csoport tagja. Éppen ezért ezen csoport tagjai érzelmileg szintén involválódnak, illetve attól félhetnek, hogy a jövőben ők maguk is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontjaivá válhatnak. Ezek a cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Az ilyen esetek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve is súlyos következményekkel járhat. (Levin és McDevitt 1999, 92–93; OSCE/ODIHR 2009a, 19–21; OSCE/ODIHR 2009b, 17–18; Perry 2001, 10)

Általánosságban elmondható, hogy kevesebb gyűlölet-cselekményt jelentenek, illetve dokumentálnak, amint amennyi valójában megtörténik. Az áldozatok sokszor nem jelentik ezeket a rendőrségnek. Ennek több oka lehet. Egyrészt sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik ezeket az eseteket, akár a felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat. Az áldozatok érezhetnek szégyent is vagy tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül. Az alulminősítés is sok esetben előfordul, vagyis a hivatalos szervek nem állapítják meg a gyűlölet motivációt. Éppen a civil szervezetek azok, akik segíthetnek ezen problémák orvoslásában. Különösen hasznos lehet az állami szervekkel – például rendőrséggel, ügyészséggel – való együttműködés.² A civil szervezetek által készített jelentések alkalma-

¹ Ezek részletes definícióját lásd a *Módszertan* részben.

² Jó példa erre a Community Security Trust (CST) és a londoni, illetve a manchesteri rendőrség együttműködése. (CST 2013)

sak lehetnek arra, hogy a hivatalos szervek figyelmét felhívják az országban elkövetett, gyűlölet motiválta cselekményekre. Az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendek rajzolhatók fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra való terelésében, el láthatják az áldozatok védelmét, illetve más módokon segíthetik őket. Ezek a szervezetek közvetítőként is szolgálhatnak az áldozatok és a rendőrség között. (OSCE/ODIHR 2009b, 34-36)

MÓDSZERTAN

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. Jelentésünkben a kétféle cselekményt együttesen gyűlölet-cselekményeknek nevezzük. Ezeket az EBESZ a következőképpen definiálja³ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál;⁴
- gyűlölet motiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét.

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető-törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. A magyar büntetőjog kétféle gyűlölet-bűncselekményt nevesít: a közösség tagja elleni erőszak, valamint a közösség elleni uszítás büntettét. Az újonnan elfogadott Büntető Törvénykönyv (2012. évi C. törvény) az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekményekről szóló XXI. fejezetének 216., valamint a köznyugalom elleni bűncselekményekről szóló XXXII. fejezetének 332. paragrafusa foglalkozik ezekkel. A közösség tagja elleni erőszak büntette akkor állapítható meg, ha az elkövető a sértettet azért, mert az valamely védett csoporthoz tartozik bántalmazza, kényszeríti. Ezen kívül akkor is, ha riadalomkeltésre alkalmas, kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít. A büntett csak akkor valósul meg, ha ennek konkrét sértettje van. A közösség elleni uszítás leginkább gyűlölet-beszédet jelent, és a tényállás megállapításának feltétele, hogy azt nagy nyilvánosság előtt követik el. Az uszítás nem konkrét személy, hanem egy csoport ellen irányul. Fontos kiemelni, hogy más bűncselekmények is minősülhetnek úgy, hogy azokat rasszista indítékkal követték el. Ebben az esetben a bíróságnak súlyosabb ítéletet kell hoznia⁵ (TASZ 2012, 3–4) Ezekon kívül a Btk. 333. paragrafusa a nemzetiszocialista rendszer bűnei tagadásának büntettéről szól. A 335. paragrafus pedig a különböző önkényuralmi jelképek (többek között horogkereszt, SS-jelvény, nyilaskereszt) terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát és közszemlére tételét tiltja.

³ A gyűlölet bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakrabarti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, azonban a gyakorlati munkában nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

⁴ Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény. (OSCE/ODIHR 2009a, 24) Ennek általunk való kezeléséről lásd később.

⁵ A Btk. szó szerint nem tartalmazza a rasszista indítékot, de például az „aljas indok” minősítést kimeríti, ha valaki ilyen indítékkal követ el bűncselekményt.

A gyűlölet incidensek meghatározásának módjairól, trendjeiről májusi jelentésünkben részletesen írtunk. Ezen kívül ott ismertettük a nemzetközi szakirodalom ezzel kapcsolatos megállapításait. Jelentésünkben olyan gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlölet-incidenseket mutatunk be, amelyek motivációja antiszemitizmus. Ilyen cselekménynek számít minden, ahol annak elkövetője, célpontja, módszere vagy üzenete erre utal. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos, hogy csak abban az esetben beszélhetünk antiszemita motivációról, ha kifejezetten a zsidósághoz való tartozás feltevése miatt választotta az elkövető az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő. A monitorozás során gyűlölet-cselekménynek tekintünk egyrészt mindent, ami a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába esik. Ezek lehetnek a büntetőtörvénykönyv által nevesített bűncselekmények (közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban más a büntetőtörvénykönyvben szereplő tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható. A gyűlölet-incidensek azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített,⁶ indikátorok vizsgálata alapján döntünk arról, hogy az adott tettek lehetett-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlölet-cselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Különösen fontosak számunkra az áldozatok bejelentései. Ha az áldozat nekünk nem tud vagy nem akar bejelentést tenni, akkor egy közvetítő bevonásával értesülhetünk az incidensről. Ilyen közvetítő lehet az áldozat hozzátartozója, ismerőse, az eset tanúja vagy egy másik civil szervezet. A bejelentések megkönnyítését szolgálja az Alapítvány – korábban említett – huszonnégy órás telefonos Forró Drótja. Ezen kívül lehetőség van online bejelentésre, amelynek során a bejelentő még inkább megőrizheti anonimitását.

Az Alapítvány deklarált célja, hogy kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel lehetséges, hogy az áldozat először hozzájuk fordul vagy egy szemtanú őket értesíti.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: a televízió, a rádió, valamint a sajtó nyomtatott, illetve internetes változata. A jelentés lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

Ezen médiumok monitorozását egyrészt fizetett szakemberek látják el professzionális sajtófigyelés keretei között, másrészt önkéntesek is folyamatosan figyelik a médiumokat és a ki nyert információt továbbküldik a Brüsszel Intézet munkatársainak feldolgozására. Fontosnak tartjuk, hogy lehetőség szerint a média egy mind nagyobb szeletét folyamatos monitorozás alatt tarthassuk. Ez kiterjed nagyjából az összes fogható TV- és rádióadóra, az összes nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, illetve az interneten nem csupán a hírportálok, de a közösségi oldalak és a szélsőséges, uszító honlapok monitorozására is. A monitorozás folyamata szisztematikusan, pontosan kidolgozott sztenderdek alapján történik.

⁶ Ezek a *Módszertan* részben mutatjuk be.

A monitorozott gyűlölet-cselekmények közül vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban olyanok is, amelyeket rögzítünk, azonban a havi statisztikába nem számítjuk bele.⁷

Gyűlölet-események, amelyek beleszámítanak a statisztikába:

- csak Magyarországon történt gyűlölet-események; függetlenül attól, hogy az áldozat magyar állampolgár-e;
- minden cselekedet, esemény, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom, vagy ahol a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó, vagy azt gondolták róla, hogy zsidó;
- bármilyen zsidó intézmény, épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társult további explicit antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel]);
- antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon, amelyeket jelentettek a Tett és Védelem Alapítványnak;
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, zsidó szervezetekhez, intézményekhez;
- antiszemita és neonáci anyagok kihelyezése egyes zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez;
- Izraellel és cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha azok túlmennek a politikai közlésen és hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják;
- események, amelyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek.

Gyűlölet-események, amelyek nem számítanak bele a statisztikába:

- Magyarországhoz, magyarországi zsidósághoz kötődő antiszemita gyűlölet-cselekmények, amelyek valamiért nem tartoznak a statisztikába (például: nem Magyarországon történtek);
- gyűlölet kifejezések, amelyek honlapokon, kommentekben és online fórumokon rendszeresen megjelennek és nem érkezett róluk személyes bejelentés a Tett és Védelem Alapítványhoz.

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Korábban említettük, hogy különböző indikátorokat használunk, amelyek segítségével valószínűsíthető, hogy az adott cselekedet elkövetésének motivációja előítélet volt. Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, a cselekmény helyszínére, időpontjára, az esemény esetleges előzményeire vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk, hogy az adott cselekménynek voltak-e, és ha igen, milyen – akár büntetőjogi – következményei.

⁷ Ennek kialakításához felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

Az egyes cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeinek megragadása is. Az esetek tipizálását kétféle módon is elvégezzük. Az egyik kategória-rendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, holokauszt-tagadás.

A másik kategorizáláskor, a *Nézzünk szembe a tényekkel!* ajánlása alapján, hétféle cselekmény-típust különböztetünk meg, amelyek a következők (CEJI 2012, 10–12):

- Emberölés: halált okozó személy elleni támadás.
- Súlyos fizikai erőszak:
  - személy elleni támadás, amely súlyos testi sértést okozhat;
  - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás;
  - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek meghallhatnak;
  - bombák és levélbombák;
  - emberrablás.
- Támadás:
  - személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos;
  - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet;
  - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is ide értve, amikor a dobás célt tévesztett.
- Rongálás:
  - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt;
  - tulajdon meggyalázása;
  - gyújtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyújtogatási kísérlet.
- Fenyegetés:
  - egyértelmű vagy konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés;
  - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán megtévesztés volt;
  - zaklatás;
  - rágalmozás.
- Gyűlöletbeszéd:
  - nyilvános gyűlöletbeszéd;
  - virtuális gyűlölet;
  - sértő magatartás;
  - egynél több címzettnek elküldött sértő írás;
  - irodalom és zene.
- Diszkriminációs esetek.

Fontosnak tartjuk a gyűlölet-cselekmények kontextusba helyezését is. Ezek a tettek ugyanis nem légyeres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amiben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó. (Perry 2001, 8) A statikus adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.⁸ Az idősoros adatok elemzésekor pedig mindenképpen gondot fordítunk majd az események dinamikájának bemutatására.

---

⁸ Éppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) az Anti-Defamation League jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK – 2014. JÚLIUS

A Tett és Védelem Alapítvány júliusi monitoring tevékenysége nyomán négy antiszemita gyűlölet-cselekményt azonosított, amelyek közül egy a fenyegetés, három pedig a gyűlöletbeszéd kategóriájába tartozik.

FENYEGETÉS

Pirotechnikai eszközt dobtak a zsinagóga lépcsőjére

Budapest, Herzl Tivadar park

Forrás: MTI, police.hu

A július 27-én megrendezésre kerülő »Békés demonstráció Izraelért« elnevezésű rendezvény ideje alatt – a rendelkezésre álló adatok alapján 16 óra 10 perc körül – ismeretlen személy beazonosítatlan pirotechnikai eszközt dobott a Dohány utcai zsinagóga lépcsőjére. Az eset kapcsán senki sem sérült meg, anyagi kár nem keletkezett.

Aznap este a rendőrség honlapján tudatta, hogy a Budapesti Rendőr-főkapitányság VII. kerületi Rendőrkapitánysága garázdaság bűntette miatt indított eljárást ismeretlen tettes ellen.

GYŰLÖLETBESZÉD

Társadalmi munka az óvodában

Magyarország

Forrás: 444.hu, Fórum az antiszemitizmus ellen

Július 14-én a 444.hu adta hírül, hogy a Facebookon egy felhasználó olyan képet tett közzé, amelyen a „Patkány zsidók” felirat látható, és a képhez a következő szöveget fűzte: „Társadalmi munka az óvodában! Pénz hiányában a szülők és néhány önkéntes végzi a munkát! Lassan elkészül!” A cikk megjelenése utána a felhasználó eltávolította oldaláról a kérdéses képet. A Fórum az antiszemitizmus ellen Facebook profilján megtalálható a kép, és ismertették, hogy az incidens egy vidéki óvodában történt.

„Patkány zsidók” felirat az óvodában. Forrás: Fórum az antiszemitizmus ellen

Akasztott Dávid csillag a járdán

Budapest, Herzl Tivadar park

Forrás: Fórum az antiszemitizmus ellen

Július 26-án, a másnapi bejelentett Izrael párti tüntetés idejére időzítve ismeretlen elkövetők akasztott Dávid csillagot rajzoltak a Dohány utcai Zsinagóga előtti Herzl Tivadar park járdájára.

A felrajzolt Dávid csillag. Forrás: Fórum az antiszemitizmus ellen

Pécsi szurkolók miatt büntetett az MLSZ

Budapest, Pécs, Baranya megye

Forrás: MLSZ, PMFC-Matias honlapja, bama.hu

Július 26-án került megrendezésre az OTP Bankliga NB I.-es mérkőzés a PMFC-Matias és az MTK között. A pécsi szurkolók többször, folyamatosan kiabálták a Palesztinára vonatkozó politikai üzeneteiket, emellett megbotránkoztatásra okot adó rigmusokat kiabáltak. A szurkolók ezt is hangoztatták: „Palesztina, Palesztina, kitartás!”.

Július 29-i ülésén az MLSZ Fegyelmi Bizottsága a PMFC–MTK mérkőzéssel kapcsolatban a Pécsset – szurkolóinak megbotránkoztató és politikai üzenetet tartalmazó rigmusok bekiabálása, különböző tárgyak játéktérre dobálása, valamint a hazai szurkolók rendezavarásai miatt történt játékmegszakítás miatt – 600 000 Ft pénzbüntetésben részesítette. A bizottság a fegyelmi vétségek jelentős számára és súlyára tekintettel állapította meg a pénzbüntetés mértékét, ugyanakkor enyhítő körülményként értékelte a sportszervezet intézkedéseit a tiltott magatartások megszüntetésére. A FEB a Fegyelmi Szabályzat 101. § a)/ab) alapján szabta ki a büntetést (rasszizmus, politikai megnyilvánulás), ahol a legkisebb büntetési tétel 400 000 Ft pénzbüntetés.

TOVÁBBI ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány monitoring tevékenysége során 2014 júliusában négy olyan antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, amely nem képezi részét a statisztikának, mivel az elkövetés idejét nem lehet pontosan megállapítani.

Nem fontos megemlékezni a zsidó áldozatokról

Keszthely, Zala megye

Forrás: Magyar Narancs

Július 24-én jelent meg a Magyar Narancsban Ruzsics Ferencről (FIDESZ-KDNP), Keszthely polgármesteréről szóló cikk. A »nemisvoltolyan?« blog szerzője hívta fel rá a figyelmet, hogy Keszthely város honlapján és a Wikipédia „Keszthely” szócikkében nem tesznek említést a Keszthelyről elhurcolt zsidó áldozatokról. A blog írója levélben kereste meg a polgármestert, hogy a város honlapján változtatásokat eszközöljön, aki válaszában elzárkózott a város honlapjának módosításától, mivel az a turistáknak készült. A blog írója levelében javasolta a városi gettók helyének megjelölését is.

A Magyar Narancs is megkereste a polgármestert azután érdeklődve, hogy terveznek-e megemlékezést a holokauszt áldozatairól és mi a véleménye a gettók megjelöléséről. „Keszthelyen a holokauszt-émlékévből az önkormányzat nem tervez külön megemlékezést a városból elhurcolt zsidókról” – válaszolt Ruzsics. Hozzátette: minden évben megemlékeznek a doni áttörés évfordulóján és a hősök napján az első és a második világháború áldozatairól, így azt nem látja szükségesnek, hogy a zsidó áldozatokról külön megemlékezés legyen. „Kegyetlen tettnek, szégyennek tartom azt, ami a zsidókkal történt, és mindent meg kell tenni, hogy ilyen még egyszer elő ne forduljon, de a zsidók között ugyanúgy volt jó ember és gazember, mint a magyarok között.”

A Magyar Narancs riporterének kérdésére, milyen módon függ össze a zsidók elhurcolása és megölése azzal, hogy voltak-e köztük jó vagy rossz emberek, a polgármester azt kérte, ne forgassa ki a szavait. Elmondta: csak arra gondolt, hogy a zsidók ugyanolyan emberek, mint a nem zsidók. A blog írójának az a kezdeményezése, hogy a gettó volt határát jelöljék meg emlékeztetőül, váratlanul érte őket, és átgondolják ennek lehetőségét – nyilatkozta Ruzsics Ferenc.

Falfirka Újbudán

Budapest, Fehérvári út

Forrás: Fórum az antiszemitizmus ellen

A Fórum az antiszemitizmus ellen Facebook profilján július 28-án tett közzé egy olyan fényképet, amelyet a Fehérvári úton fényképezett egy önkéntes. A fényképen egy áthúzott Dávid csillag és egy horogkereszt látható, közöttük egy egyenlőség jellel.

Falfirka a Fehérvári úton. Forrás: Fórum az antiszemitizmus ellen

Meggyalázták a Duna-parti Cipőket

Budapest, Id. Antall József rakpart

Forrás: Fórum az antiszemitizmus ellen

Július 31-én közölt egy képet Twitter oldalán a Fórum az antiszemitizmus ellen a Cipők a Duna-parton emlékműről, amelyen ismeretlen elkövetők meggyalázták az ott elhelyezett textildarabot. A szövetre a „FREEDOM FOR PALESTINE” (szöveghű idézet) feliratot írták fel.

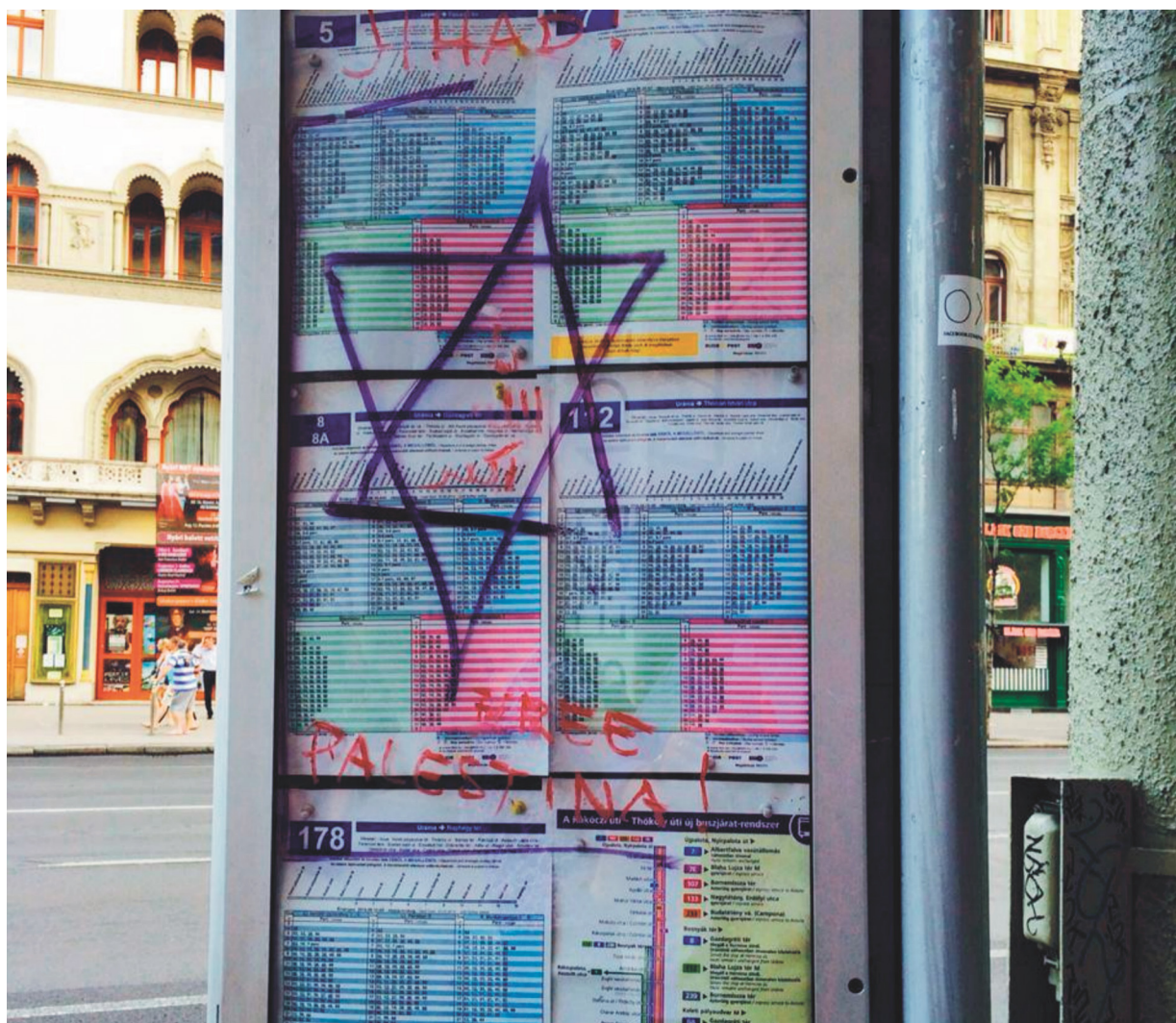
„Freedom for Palestine” felirat a Cipőknél. Forrás: Fórum az antiszemitizmus ellen

Antiszemita graffiti az Urániánál

Budapest, Rákóczi út

Forrás: Fórum az antiszemitizmus ellen

Július 31-én a Fórum az antiszemitizmus ellen Facebook profilján tettek közzé egy fényképet, amelyet az Uránia Nemzeti Filmszínházzal szemközti buszmegállóban készítettek. A fotón látható, hogy ismeretlen elkövetők az információs táblájára rajzoltak egy Dávid csillagot, valamint fölé a „JIHAD!”, alá pedig a „FREE PALESTINA!” feliratot írták.

Az Urániánál lévő buszmegálló információs táblája.

Forrás: Fórum az antiszemitizmus ellen

KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK

A német megszállás emlékműve

Budapest

Forrás: MTI, ATV, Heti Válasz, Index, Magyar Nemzet, Népszava, Nol.hu, Radnóti Zoltán blogja

A német megszállás emlékművének felállításával kapcsolatos eseményeket és megszólalásokat ez évi jelentéseinkben folyamatosan összegeztük. Az alábbiakban a júliusban történeteket gyűjtöttük össze.

Július 1-jén Schmidt Mária, a Terror Háza főigazgatója az ATV Egyenes beszéd című műsorában arról beszélt, hogy az nem jó, ha nem tudunk a 21. században továbblépni, és mindig úgy osztjuk fel a társadalmat, hogy az áldozatok, meg a tettesek. A főigazgató szerint abszurdum, ha az áldozatok örökre áldozatok maradnak, mert ezzel azokat igazoljuk, akik szét akartak minket választani faji és vallási alapon. A történész kijelentette: nem lehet örökre egy csoport tettes, egy másik meg áldozat; ebből a keretből végre ki kell lépni. Schmidt Mária azt gondolta, ez az emlékmű a megbékélés szimbóluma lesz. Az emlékmű arról szól, hogy Magyarországot megszállták a nácik, elfoglalták az országot, ami szörnyű tragédia volt az egész lakosság számára, és ebben benne vannak a zsidók is. Szerinte közös pontokra van szükségünk, az emlékmű a magyar nemzetről szól, abban mindenki benne van, mert ez egy közös történelem.

Július 6-án Zoltai Gusztáv, a Mazsihisz volt ügyvezető igazgatója azt mondta az emlékművel kapcsolatban, hogy „érthetően nagy a civil ellenállás és a tiltakozás. Az üldözöknék és az üldözötteknék, a gyilkosoknak és az áldozatoknak nem lehet közös emlékműve. Reméljük, az az emlékmű, ellentétben az Élet Ezüsfájával, nem fog az idők végezetéig állni.” Zoltai Gusztáv kijelentésén később finomított: ő nem buzdított a szobor ledöntésére.

Pásztor Tibor V. kerületi szocialista önkormányzati képviselő – megbízható forrásokra hivatkozva – a Népszabadságnak július 15-én azt nyilatkozta, hogy augusztus 31-ig meghosszabbították a Szabadság téri megszállási emlékmű építésére kiadott területfoglalási engedélyt.

Végleg elutasította a Fővárosi Törvényszék a Szabadság téri német megszállás áldozatai emlékművének építését megakadályozó helyi népszavazási kezdeményezést – közölte Steiner Pál, az MSZP V. kerületi polgármesterjelöltje július 19-én az MTI-vel. A szocialisták kongresszusi állásfoglalásban szólították fel a kormányt, hogy álljon el a „megosztó, magyar embereket sértő” szoborállítási tervétől. Steiner Pál a törvényszék elutasító határozatáról beszámolva közleményében azt írta: ez azt jelenti, hogy Magyarországon már nincs jogorvoslati lehetőség a szoborállítást megakadályozására. A szocialista politikus úgy fogalmazott, hogy nemcsak az emlékmű, hanem a Fővárosi Törvényszék indoklása is „döb-

benetes”, ugyanis aszerint azért nem lehet népszavazást kiírni, mert az emlékművet egy kormányrendelet nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűnek nyilvánította. Steiner Pál szerint Magyarországnak semmilyen gazdasági érdeke nem fűződik a szobor állításához, ráadásul az nemcsak, hogy hasznot nem hajt, hanem árt is: rombolja az ország hírnevét, felháborítja a demokratikus államokat. Arra is kitért a közleményben, hogy felhívására az MSZP szombati kongresszusa állásfoglalást fogadott el, melyben szolidaritást vállaltak a Szabadság téren „az igazságot 101 napja védő” civilekkel, és elkötelezték magukat, hogy a polgári engedetlenség eszközével is tiltakozni fognak a „hazug és becstelen” szoborkompozíció felállítását ellen.

Július 19-én éjszaka beemelték a helyükre a német megszállás áldozatainak emlékére állított emlékmű részeit.

A német megszállás emlékműve. Forrás: MTI

A Demokratikus Koalíció elnöke az MTI-hez július 20-án eljuttatott közleményében úgy fogalmazott: „az éj leple alatt a rezsim – többszörös kordonnal körbevéve – felállította a gyátlázat emlékművét, amely összemossa a gyilkost és az áldozatot, megbecsteleníti az erkölcsöt és a történelmet. Ez hitványság és gazemberség. [...] Orbán ezzel a gesztussal megghamisítja a holokausztot, meggyalázza annak minden zsidó, roma és meleg áldozatát” – írta Gyurcsány Ferenc, hozzátéve: „jellemző a hatalomra, hogy nem merték fényes nappal felállítani a hazugság szobrát”. A politikus úgy fogalmazott, „Orbán az éjjel félrerúgta több ezer ember emlékezésköveit a Szabadság téren”.

Július 20-án napközben tiltakozók rázták az emlékmű köré húzott kordont, majd élőláncot alkottak, abban az MTI munkatársai több politikust is láttak, például Lendvai Ildikót (MSZP) és Bauer Tamást (Demokratikus Koalíció). Megjelent a helyszínen Horváth Csaba, az MSZP budapesti frakcióvezetője, Tóbiás József, az MSZP július 19-én megválasztott elnöke, Karácsony Gergely, az Együtt-PM szövetség társelnöke és Niedermüller Péter, a DK alelnöke is. A tiltakozó civilek közül többen tojással is megdobálták az emlékművet. A rendőrség délutánig 11 embert igazoltatott a téren és hárommal szemben szabálysértési feljelentést tettek, például a tojásdobálás miatt.

Július 20-án a Szabadság téren Horváth Csaba a Népszavának kijelentette, hogy a téren felállították a náci, nyilas emlékművet, amelyik meggyalázza ezt a helyszínt és megosztja a társadalmat. Úgy vélte, „kőbe és fémbe merevítették a gyalázatot”, hiszen a szobor nem-hogy emléket nem állít a megszállás áldozatainak, de kifejezetten sérti a világháború áldozatainak emlékét. Egyetlen emlékmű sem válhat a nemzet részévé, amit a nemzet ellenében állítottak fel – tette hozzá.

Tóbiás József a Szabadság téren július 20-án az emlékművel kapcsolatban elmondta a Népszavának, hogyha egy politikus nem érzi, hogy az ország sikeréhez társadalmi béke kell, akkor nagyot vét. Ezen kívül hozzátette, hogy ezt az emlékművet a Magyar Tudományos Akadémia is aggályosnak nevezte. A politikus szerint az, hogy éjjel állították fel az emlékművet jelzi, hogy a kormány nem mer szembenézni a társadalmi problémákkal. Tóbiás álságosnak nevezte a szobrot és azt, amit szimbolizál.

Karácsony Gergely a Népszavának leszögezte, hogy annak az országnak nincs jövője, ahol a holokausztot nem tudják egységesen megítélni. Hozzátette: azok az országok sikeresek, amelyekben erős a honfitársi szolidaritás. Ez az emlékmű hadüzenet a nemzeti összefogás ellen – mondta Karácsony.

Lendvai Ildikó szerint – aki szintén a Népszavának nyilatkozott – az alkotás nem az emlékezést szolgálja, hanem Orbánék akarnokságát szimbolizálja. Gyávának nevezte a kormányt, amelyik csak az éj leple alatt meri a véleményét kifejezni. Ez a hatalom fél a tiltakozó emberektől. A politikust meglepte, hogy az országalma, amelyik nem a magyar népet, hanem az államot szimbolizálja, Gábiel arkangyal kezébe került. Ez a szobor ugyanis azt sugallja, hogy a kormány felmenti az akkori magyar államot, benne azokat a csendőröket, akik zsidókat kényszerítettek vagonokba. Lendvai ostobának és giccsesnek nevezte a szobrot.

Július 20-án a téren Mirkóczi Ádám, a Jobbik szóvivője a Magyar Nemzet munkatársának azt mondta, hogy a megszállások áldozatainak emléket kell állítani és nem helyes, hogy az emlékmű ellen ilyen agresszíven léptek fel a tüntetők.

Az Együtt-PM Szövetség is tiltakozott a Szabadság téri német megszállási emlékmű felállítására, és július 20-án az MTI-vel azt közölte, hogy az önkormányzati választás után, ha új balközép városvezetés jön létre, az el fogja távolítani a szobrot. Az Együtt-PM közleményében azt írta, azért tiltakoznak az emlékmű felállítására, „mert annak célja nem a

múltra való tárgyszerű és békés emlékezés, hanem a magyar állam felelősségének eltagadása, és a történelem meghamisítása”. „Az Együtt-PM túrhetetlennek tartja, hogy az Orbán-kormány nem csupán figyelmen kívül hagyta a széleskörű társadalmi felháborodást és tiltakozást, de az éj leple alatt állította föl a történelemhamisító emlékművet.”

A Magyar Liberális Párt (MLP) szerint a Szabadság téri német megszállási emlékmű a helyett, hogy a II. világháború borzalmaira emlékeztetne, „a magyar kormány arroganciájának emlékhelye lett”. Az MLP az MTI-hez szintén július 20-án eljuttatott közleményében azt írta: „a Fidesz-KDNP nem akar valódi nemzeti megbékélést és közös történelmi szembenézést. Helyette egy olyan szobrot állítottak fel az éj leple alatt gyáván, amelyik sosem fogja betölteni igazi funkcióját, mert hamis üzenete sohasem válhat közös történelmi emlékezetünk részévé”.

Demszky Gábor, Budapest volt főpolgármestere szerint a Szabadság téren felállított emlékmű a gyávaság emlékműve, ahogy a berlini fal is az volt, amelyet szintén az éj leple alatt építettek fel a város közepén. A civilek által szervezett, a német megszállás áldozatainak emlékműve elleni tiltakozáson július 21-én Demszky Gábor azt mondta, ez egy olyan kormány gyávaságának emlékműve is, amely fél szembenézni a történelemmel, különben azt is tudná, hogy „az éj leple alatt emelt építményeknek idővel mindig ugyanaz lesz a sorsuk”. Demszky Gábor hangsúlyozta: e „kőbe vésett otromba és giccses hazugság” sebeket tép fel. Ezért a szoborcsoportot rendszerhibaként és tévedésként kezelve el kell bontani és a városszéli szoborparkba kell küldeni.

A magyarországi zsidóság képviselője változatlanul várja, hogy a Holokauszt emlékét meghirdető kormány méltó módon és közös munkával, nemcsak szavakban, hanem tettekkel is fogadja vissza a magyar nemzetbe a magyar zsidóság kiszolgáltatott és ártatlanul legyilkolt áldozatait – közölte a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (Mazsihisz) az emlékmű felállítása kapcsán július 21-én az MTI-vel. A Mazsihisz mostani közleményében azt írták, idén hiába kezdeményeztek párbeszédet a Budapest szívében felállított köztéri emlékmű ügyében.

Tóbiás József, az MSZP elnöke az InfoRádió július 21- i Aréna című műsorában kifejtette, hogy szerinte a kormány elveszítette a kontrollt, amit a Szabadság téri német megszállás áldozatai emlékművének felállítása is jelez. Véleménye szerint a konfliktushelyzetet a kormány megoldhatta volna, ha érzékeny és figyel a különböző társadalmi véleményekre. Azt mondta, a Magyar Tudományos Akadémia is aggályosnak nevezte ezt az ügyet, mert megosztja a társadalmat. A kormány azonban eldöntötte – folytatta –, hogy nem figyel a külső szereplők jelzésére, hanem politikai döntést hoz. Tóbiás József feltette a kérdést: miért kell egy emlékművet az éjszaka leple alatt felépíteni? Mint mondta, a berlini falat is éjszaka építették.

Radnóti Zoltán, a Bét Sálom Zsinagóga rabbija július 21-én a blogján közzétett bejegyzésében rávilágított arra, hogy az emlékműre „Az áldozatok emlékére” felirat héber nyelvű vál-

tozata hibásan került fel. Egyrészt a héber írásmód megkövetelte volna, hogy cseréljék fel a szavak sorrendjét, de nem így történt, másrészt az áldozatok szóra a „korbán” szót használták, amely azonban a Szentélyben bemutatandó állatáldozatot jelenti.

A német megszállás áldozatai emlékművén található feliratok magyar nyelvről négy idegen nyelvre fordítását az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda (OFFI) végezte – közölte a Kormányzati Információs Központ még július 21-én az MTI-vel. Közleményükhöz csatolták azt a dokumentumot is, amelyben a feliratokat a Miniszterelnökség és a Magyar Tudományos Akadémia megbízásából fordító OFFI igazolta az idegen nyelvű feliratok nyelvtani helyességét.

Nem lesz avatóünnepsége a német megszállás áldozatai emlékművének – közölte Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter július 21-én Budapesten, sajtótájékoztatón. A miniszter kérdésre válaszolva úgy fogalmazott: helyes döntés, hogy a kormány nem ünnepel, hanem tiszteletben tartja az elmúlt néhány hét társadalmi vitáit, megszólalásait, az emlékművet sérelmezők fájdalmát, „félreértéseit”, és így nem lesz avatóünnepsége a budapesti Szabadság téri emlékműnek. A miniszter képzőművészeti „ízléskérdésben” egyébként nem kívánt állást foglalni, szerinte „az ügy nem a tetszik vagy nem tetszik kérdése”. Az emlékmű nem valakik ellen szól, hanem „valamire emlékeztet mindannyiunkat”, a kormány pedig senkinek sem szeretné sérteni a személyes érzékenységét – mondta. „Mi megpróbáltunk korrektül, tisztességesen és lelkiismeretesen eljárni. Lehet, hogy voltak hibák, egyeztetési hibák adott esetben, amelyek beárnyékolhatták a döntések meghozatalát” – jegyezte meg. Hangsúlyozta azonban: világosan kőbe akarták vésni, egyértelművé tenni a jelen- és az utókornak, hogy „a magyarországi zsidóság deportálása, a magyar holokauszt a német megszállás nélkül nem következett volna be”. „Úgy tartom tisztességesnek, hogy ha a holokausztról, az abban viselt magyar felelősségről és a magyar holokauszt előidézésében viselt német felelősségről egyszerre tudunk beszélni normálisan” – mondta Lázár János, aki sajnálja, hogy „a normális párbeszéd elmaradt”. Azt is kiemelte ugyanakkor: annak hangsúlyozása, hogy német megszállás nélkül nincs deportálás, nem azt jelenti, hogy az akkori magyar kormányzatok vagy állami hivatalnokok személyes, illetve közösségi felelősségét elvitatnák. „A Magyarország ellen Németország által elkövetett bűn nem mentesíti Magyarországot, nem mentesít bennünket az általunk elkövetett bűnök felelőssége alól” – jelentette ki a tárcavezető. Ezen kívül azzal kapcsolatban, hogy az emlékművön nyelvi hiba lehet, azt mondta: megvizsgáltatja az ügyet, és ha valóban hibát követtek el, bocsánatot fognak kérni, és intézkedni fog a javításról.

A német megszállás áldozatainak emlékműve arra hivatott, hogy kifejezze azt a fájdalmat és megpróbáltatást, amelyet szabadsága elvesztése miatt a magyar nemzet érzett és elszenvedett – írta Orbán Viktor kormányfő az MTI-hez július 21-én eljuttatott nyilatkozatában a budapesti Szabadság téri emlékműről. A miniszterelnök szerint, amikor helyére emelték a köztéri alkotást a kormány eleget tett kötelességének, amellyel „az alkotmányos rendnek, az egykori áldozatoknak és ma élő magyaroknak tartozunk”. Az emlékmű „mindannyiunkat arra emlékeztet, hogy hazánk függetlenségének elvesztése tragikus követke-

ményekkel járt”. Gyermekeinket és unokáinkat arra figyelmeztetjük – folytatta –, hogyha szabad, békés, boldog életet akarnak, ha a Magyarországon élő emberek közötti egyetértést kívánják, és ha az elődök által főlhalmozott értékek fennmaradását fontosnak tartják, mindenekelőtt Magyarország függetlenségét és önrendelkezését kell megvédeniük, megtartaniuk, és ha a szükség úgy hozza, visszaszerezniük. „Legyen ez mindannyiunk számára egyszerre tanulság, intelem és parancsolat” – zárta nyilatkozatát a kormányfő.

Ira N. Forman, az antiszemitizmus elleni küzdelem amerikai külügyi különmegbízottja július 21-én Magyarországon tartózkodott. Élőben is látta a felállított emlékművet, de a művet nem kommentálta. Viszont elmondta, hogy „Amerikában nem az a siker, ha valamit az éjszaka kellős közepén nyitnak meg.” Ha több párbeszédet folytattak volna, ha több energiát fordítottak volna az ügyre az érdekelt felek, akkor nem éjszaka állították volna fel az emlékművet. Az amerikai külügy álláspontja szerint a II. világháborús múlttal való szembenézés kapcsán még több párbeszédre, még több ráfordított energiára lett volna és volna még mindig szükség.

A német megszállás áldozatainak emlékművéhez készült héber nyelvű fordítás pontos, de a szöveg az emlékműre hibás szórenddel került fel – közölte a fordítást végző Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda (OFFI) július 22-én az MTI-vel. Az OFFI közleményében hangsúlyozza: az iroda fordítói, lektorai és más, általuk megkérdezett anyanyelvi források is egyetértenek abban, hogy a nehezményezett héber kifejezés (fonetikusán „korbán”) „a mai beszélt nyelvben széles körben használatos, semleges és általános kifejezés az áldozatokra, ide értve a holokauszta áldozatait is”. A másik kifogásolt nyelvi kérdéssel, az emlékművön olvasható héber szöveg szórendjével kapcsolatban az iroda közölte, az valóban nem helyes. A hibát – mint írták – az követte el, aki az emlékműre „tördelte és véste” a szöveget, ugyanis „a birtokos szerkezet két tagja felcserélődött”, amely valóban értelemzavaró.

A Heti Válasz július 24-i számában jelent meg Párkányi Raab Péterrel, az emlékmű készítőjével készített interjú. Az interjúban elmondja, hogy az emlékmű nem holokauszta emlékmű, valamint a mű szimbolikájáról is beszélt: „az államot és ezen keresztül az áldozatokat a hazánk patrónusa, Gábrriel kezéből kihulló országalma testesíti meg. Annak az arkanynak a kezéből, aki ezer évig védett bennünket, most viszont lehunyt szemmel túri, ahogy lecsap rá a birodalmi sas – ami egyébként, a vádakkal ellentétben, nem is birodalmi sas.” Az interjúkészítő közbevetésére pedig elmondta, hogy „A [sas] valóságban nem az [birodalmi sas], mert – mivel nem akartam egy népet megőlyegezni – nem a német címerálatot vettem mintának, hanem átformáltam az alakját.”

A Népszava július 24-i cikkében az MSZP roma tagozatát idézi, akik szerint társadalmilag veszélyes az emlékmű körül kialakult tarthatatlan és robbanásig feszült állapot, „ezért még időben figyelmezteti a kormányt: legyen tekintettel a holokauszta túlélőire, illetve az ő leszármazottaik véleményére, beleértve a magyarországi romákat is”.

A Népszabadság július 30-i cikke szerint Pásztor Tibor, MSZP-s önkormányzati képviselő az V. kerületi jegyzőhöz fordul az emlékmű miatt, mert törvénytörő módon állították fel azt. A kormánnyal szemben szabálysértési eljárás lefolytatását, valamint a jogsértő állapot megszüntetését kezdeményezi. Januárban egy meglehetősen botrányos testületi ülésen a jobboldali többség a fideszes Rogán Antal polgármester vezetésével megadta az V. kerületi önkormányzat tulajdonosi hozzájárulását a Szabadság téri területre. Az építkezés azonban nem kezdődött el: a hazai és nemzetközi tiltakozások hatására a kormány februárban új határozat fogadott el, amelyben – március 19-e helyett – immáron május 31-e szerepelt határidőként. Az új kormányhatározat már nem „Magyarország német megszállása”, hanem „Magyarország német megszállása áldozatainak” emlékművéről beszélt. De nem csupán az elnevezés változott. Pásztor Tibor hangsúlyozta: a második kormányhatározat hatályon kívül helyezte az elsőt, és új eljárás lefolytatásáról rendelkezett. Ennek megfelelően az V. kerületi önkormányzatnak ismét napirendre kellett volna tűznie a tulajdonosi hozzájárulásról szóló előterjesztést, hiszen a testület a korábbi döntést az előző – immáron nem létező – kormányhatározat alapján és arra hivatkozva hozta meg. A szocialista politikusnak nincsenek információi arról, hogy a Miniszterelnökség élt-e újabb megkereséssel az V. kerületi önkormányzat felé. Annyi viszont teljesen bizonyos – jelentette ki Pásztor –, hogy a januári, időközben hatályát veszített önkormányzati döntés után már semmiféle formában nem került a testület elé az ügy. A jogi ellentmondásokra amúgy egy Szabadság téri tüntető hívta fel a figyelmet. Pásztor Tibor emlékeztetett rá, hogy a második kormányhatározatban május 31-e szerepelt határidőként. A szobrot végül több mint másfél hónappal később, július 20-án állították fel a Szabadság téren: a kormányzat ebből a szempontból is jogsértést követett el.

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

Egy év a holokamuért

Budapest

Forrás: Index, Nol.hu

Felfüggesztett börtönbüntetéssel sújtotta július 2-án a bíróság azt a férfit, aki a kisteherautója hátuljára „Nem, nem, soha!” és „Holokamu” feliratokat helyezett el, és évekig azzal közlekedett. A nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása miatt – két évre felfüggesztett – egy év börtönbüntetésre ítélte a Pesti Központi Kerületi Bíróság a férfit. Az ítélet nem jogerős.

A bíróság szerint a holokausztot gunyoros szóvicc formájában sem lehet tagadni. P. Péter azzal védekezett, hogy csak fel kívánta hívni a közvélemény figyelmét arra, hogy a zsidóság kisajátította a holokauszt fogalmát, miközben előfordult egyéb, fekete, indián vagy örmény „holokauszt” is. Enyhítő körülményként értékelték a vádlott büntetlen előéletét, míg súlyosbító körülménynek minősítették a gyűlöletbeszéd körébe tartozó bűncselekmények számának folyamatos emelkedését. A vádlott egyébként a sajátos felirattal dekorált furgonnal három éven át közlekedett.

HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK

A MAGYARORSZÁGI ANTISZEMITIZMUSRÓL

A német megszállás emlékműve – külföldi sajtó

Bécs, Ausztria; Prága, Csehország; Varsó, Lengyelország, Washington, Egyesült Államok

Forrás: MTI, Népszava

A Foreign Policy, az amerikai külpolitikai szaklap július 7-i »Szobor korlátozások« című cikkében írja, hogy a holokauszt után hetven évvel a jobboldali magyar kormány igyekszik tisztára mosni az ország háborús bűneit egy, a nem létező múltat bemutató, ízléstelen emlékművel. A lap beszámolt arról, hogy a Szabadság téren hónapok óta farkasszem néz a rendőrség a szobor megépítése ellen tiltakozó, javarészt őszülő tüntetőkkel, akik szerint a szoboregyüttes a magyar kormány deportálásokban játszott nácibarát szerepét igyekszik tisztára mosni, a kollaboráns Magyarországot a Harmadik Birodalom ártatlan áldozataként ábrázolva. A cikk figyelmeztet, hogy Orbán Viktor és a populista kormánya – az „antiszemita és szélsőjobboldali Jobbik nyomására” – át szeretné írni a történelmet.

Az éj leple alatt általában olyan cselekedeteket szoktak véghezvinni, amelyeket később a rendőrség azért vizsgál ki, mert nem lett volna szabad megtörténniük – írja a német megszállás áldozatai emlékművének budapesti felállításáról a Hospodárské Noviny című cseh politikai és gazdasági napilap július 21-én. „Ha azonban az éj leple alatt, ráadásul rendőri felügyelettel, kell szobrot állítani az elesett hősöknek, az azt jelzi, hogy az egész társadalommal van valami baj” – mutat rá a »Módosított történelem« című, fényképpel illusztrált rövid jegyzetében a napilap. Az újság szerint a budapesti allegória „kissé megfélelkezett” arról, hogy a Magyar Királyság 1940-ben Németország oldalán lépett be a második világháborúba, illetve hogy az ottani zsidók majdnem félmillióját halálba küldték. Az emlékművek a kor emlékei, arról vallanak, milyenek vagyunk, s hogyan akarjuk láttatni magunkat a jövőben. Érthető, hogy a magyarok többsége csak a náci agresszió ártatlan áldozataként szeretné láttatni magát. „Történelmük értelmezéséhez azonban semmiféle emlékmű nem nyújt nekik segítséget” – zárja jegyzetét a napilap.

Sietősen állították fel szombatról vasárnapra virradó éjszaka a német megszállás áldozatainak emlékművét, amely régóta éles vitákat kavart – írta a Rzeczpospolita című lengyel napilap július 21-én. Az emlékmű által kiváltott viszály sokáig marad a magyarországi történelempolitikai vita egyik fő tárgya – véli Jaroslaw Gizinski, az újság Magyarországgal rendszeresen foglalkozó külpolitikai szerkesztője. »A magyar viszály - emlékmű« című írásában az emlékmű felállítása körüli vitákat ismertette. Az esztétikai kifogások mellett legfőbb elvi ellenérvként kiemelte: az emlékmű koncepciója „ellentmond a történelmi tényeknek, hiszen megkerüli azoknak a magyaroknak a felelősségre vonását, akik kollaboráltak a németekkel, vagy a nyilas mozgalom résztvevőjeként maguk is háborús bűnöket követtek el”.

A német megszállás áldozatainak Szabadság téri emlékműve szimbolikus és példátlan üzenetet közvetít – írja Paul Lendvai ausztriai publicista a Der Standard című osztrák liberális lapban megjelent kommentárjában július 21-én. Orbán Viktor kormánya ugyanis maga kívánja értelmezni a magyarországi holokausztnak és a csaknem hatszázezer zsidó meggyilkolásának felelősségét – véli a szerző. Lendvai szerint az emlékmű körüli vita kapcsán fontos lenne, ha a csaknem abszolút hatalommal kormányzó Orbán Viktor alapos leckét kapna a múlt feldolgozásából Angela Merkel német kancellártól az uniós csúcs után.

„Egyre erősebb az antiszemitizmus Magyarországon, különösen a szélsőjobboldali Jobbik révén” – írta a Szabadság téri emlékmű kapcsán a Gazeta Wyborcza című lengyel liberális napilap július 22-i kiadásában. »Az Orbán-kormány emlékművet állított, az ellenzék ezt tojással megdobálta« című cikkében a szerző, Michal Kokot a felállítás körüli vitákat ismeretve ellentmondásosnak nevezte a német megszállás áldozatainak emlékművét. „A Zsidó Világkongresszus régóta hangoztatja: bár Orbán Viktor miniszterelnököt személy szerint soha nem vádolták meg antiszemitizmussal, saját embereinek túl gyakran engedi meg az ilyen kirohanásokat” – mutatott rá a cikk szerzője. Példaként hozta fel Szakály Sándor, a Veritas Történetkutató Intézet főigazgatójának januári kijelentését, miszerint a zsidók 1941-es deportálása Magyarországról „idegenrendészeti eljárás” volt.

A magyar holokausztra emlékeztek Jeruzsálemben

Jeruzsálem, Izrael

Forrás: MTI

Megemlékezést tartottak Jeruzsálemben július 1-jén a magyar holokauszt hetvenedik évfordulója alkalmából a magyar nagykövetség és a helyi magyarok szövetségének közös szervezésében.

Nagy Andor, Magyarország izraeli nagykövete a hetven éve történelekről azt mondta, hogy a „magyar holokauszt a magyar nemzet tragédiája volt, magyar bűn, felelősség és fájdalom”. „Nekünk, mai magyaroknak önmagunkkal is szembe kell néznünk, hogy a magyar állam nem szegült szembe a németek akaratával, sőt annak kiszolgálójává vált, annak szolgálatába szegődött. Nem mentség és magyarázat, hogy ez más európai országokban is megtörtént. Közös veszteség, fájdalom és gyász ez a ma élő magyaroknak, és az utánunk jövő generációknak is. Idejében kell tenni az antiszemitizmus ellen, mert ez a zsidóságnak, a magyaroknak és Európának is csapást hozott” – mondta a magyar nagykövet. „A magyarok döntő többsége nem antiszemita, nem a származás alapján ítél, noha a gazdasági bajok miatt frusztráltakat manipulálja a Jobbik párt” – vélekedett Nagy Andor, és hozzátette, hogy Magyarországon a növekvő antiszemitizmus ellenére sem vesztette el az életét senki sem zsidósága miatt, és a kormány zéró toleranciát hirdetett az antiszemitizmussal szemben, tilos a gyűlöletbeszéd, és három évig terjedő börtön adható a holokauszt tagadásáért.

A magyarországi antiszemitizmusról készített felmérést a Political Capital

Budapest

Forrás: atlatszo.hu PCBlogja

2014 júniusában a Political Capital megbízásából az Ipsos Zrt. kutatást végzett a magyarországi antiszemitizmus vizsgálatára. A kutatást 1000 fős mintán személyes kérdéssel végezték. A minta a 18 év feletti felnőtt magyar lakosságot reprezentálja nem, kor, iskolai végzettség és lakóhely településtípusa szerint. A statisztikai hibahatár +/- 3,1 százalék. Az eredményeket két részletben július elején tették közzé a Political Capital blogja.

A kutatásban egyrészt azt vizsgálták, hogy a válaszadók milyen mértékben hisznek az antiszemita összeesküvés-elméletekben és mennyire zsidóellenesek a pártpreferenciájuk függvényében. Ennek megállapítására hat állítást⁹ kérdeztek meg a válaszadóktól.

A hat állításra adott válaszokat együttesen vizsgálva elmondható, hogy a Jobbik szavazói között 46 százalék azok aránya, akik a zsidóellenes összeesküvés-elméletekben hisznek, míg 31 százalékuk elutasítja ezeket az elméleteket. A Fidesz és a baloldali szavazók között hasonlóan alakul a hívők aránya: a Fidesz szimpatizánsok körében 30 százalék, a baloldaliak körében pedig 31 százalék. Az elutasítók arányában kis különbség mutatkozik, mivel a Fidesz szavazók 39 százaléka, a baloldali szavazók 44 százaléka utasítja el az összeesküvés elméleteket. Fontos megemlíteni, hogy minden csoportban magas a bizonytalanok, nem válaszolók aránya, ami titkolt zsidóellenességet is takarhat.

Ezen kívül az összeesküvés-elméletek tágabb társadalmi és politikai hátterét vizsgálták. Biztosan állítható, hogy minél inkább érdeklődik valaki a politika iránt, annál inkább van véleménye ezekről a kérdésekről. A politika iránt nagyon érdeklődők szűk csoportjában a legmagasabb a konspiratív antiszemita aránya (49%). A politika iránti érdeklődés csökkenésével pedig az antiszemita aránya is csökken. Azok között, akiket egyáltalán nem érdekel a politika, csupán minden ötödik (21%) hisz ezekben a zsidóellenes összeesküvés-elméletekben. Az is érdekes ugyanakkor, hogy az ilyen elméleteket elutasítók aránya a politika iránt nagyon érdeklődők között a legalacsonyabb (35%).

Ehhez képest a különféle szociodemográfiai tényezők hatása kevésbé látszik meghatározónak. A konspiratív antiszemitizmust mérő kérdésekre adott válaszok alapján nincs érdemi különbség a magyar társadalom különböző csoportjai között a nem, az életkor vagy az iskolázottság alapján. Az anyagi helyzetet tekintve már jelentősebb különbségek láthatók. Az eladósodottak és a megtakarításaikat felélők körében jelentősen alacsonyabb a zsidóellenes összeesküvés-hívők aránya, mint azok esetében, akik éppen csak kijönnek a jövedelmükből, vagy képesek megtakarítani. A háztartás nettó jövedelmének emelkedésével csök-

⁹ Az állítások a következők voltak: „A zsidók ki akarják terjeszteni befolyásukat a világgazdaságban.”, „A zsidók gyakran titokban, a színpalak mögött tevékenykednek.”, „A zsidók gyakran titokban találkoznak, hogy megbeszéljenek nekik fontos dolgokat.”, „A zsidók uralni akarják a világot.”, „A zsidók döntő szerepre akarnak szert tenni a nemzetközi pénzügyi intézményekben.” és „A zsidók közös céljaikat titkos megállapodások révén akarják elérni.”

ken a bizonytalanok aránya, ezzel párhuzamosan nő az antiszemiták aránya. A gyakran hangoztatott közhiedelemmel ellentétben tehát a jobb anyagi helyzetben lévők körében erősebb az antiszemitizmus.

Egy amerikai bíróság kezdeményezte a kuruc.info tulajdonosának letartóztatását

Budapest és Los Angeles, Egyesült Államok

Forrás: MTI, The Press Democrat

Egy amerikai bíróság kezdeményezte a kuruc.info szélsőséges hírportál domain nevét bejegyző és birtokló Varga Béla letartóztatását, aki állítólag Kanadába menekült a hatóságok elől a The Press Democrat című kaliforniai híroldal július 12-i cikke szerint.

Az 51 éves amerikai-kanadai kettős állampolgár ellen zaklatás és halálos fenyegetések gyanúja miatt folyik eljárás. Az ügyben eljáró San Franciscó-i bíróság azután kezdeményezte Varga Béla letartóztatását, hogy az két alkalommal sem tett eleget az ügyben a bírósági idézésnek. A férfit korábban egyszer már őrizetbe vették az ügyben, 250 ezer dolláros (mintegy 57 millió forintos) óvadék ellenében májusban engedték ki, azóta szabadlábon védekezett. A bíróság most új, 300 ezer dolláros (mintegy 68 millió forintos) óvadékot állapított meg, Varga Bélának már ennyit kellene befizetnie a szabadlábon történő védekezéshez, ha a hatóságok lefognák. Varga Béla ellen azért indult büntetőeljárás, mert április végén zaklatta a kuruc.info ügyében az Egyesült Államokban pert indító Tett és Védelem Alapítvány ügyvédjét. A perrel – amelyben Varga Bélát tanúként idézték be – az alapítvány a hírportál lekapcsolását akarja elérni, illetve azt próbálja kideríteni, kik a kuruc.info hírportál szerzői és szerkesztői. Varga Béla ebben az ügyben sem jelent meg a bíróság előtt.

A Tett és Védelem Alapítvány által indított perben a kuruc.info szerverszolgáltatást nyújtó Cloudfare céget is beidézte a San Francisco-i kerületi bíróság. A cég a The Press Democratnak azt mondta, együttműködik a hatóságokkal az ügyben. A Cloudfare képviselője ugyanakkor arról nem volt hajlandó közölni semmit, hogy továbbra is igénybe veheti-e szerverük szolgáltatását a kuruc.info portál.

Az amerikai bíróságok abban az esetben, ha egy személy nem tesz eleget az idézésnek, azaz nem jelenik meg az ellene indított eljárás tárgyalásán, saját hatáskörben kezdeményezhetik az adott személy elfogatását (*bench warrant*). Ebben az esetben a rendőrség nem üldözi az adott személyt, viszont ha az valamilyen ügyben megjelenik a rendőrségnél, például meg akarja újítani jogosítványát, akkor elfogják, és rács mögé kerül. Ilyenkor csak a megállapított óvadék ellenében kerülhet szabadlábra, ami jelen esetben 300 ezer dollár.

Magyarországon járt Ira N. Forman

Budapest

Forrás: MTI

Július 21-én Ira N. Forman, az antiszemitizmus elleni küzdelem amerikai külügyi külömbizottja Magyarországon járt. Forman a kormány képviselőjében Próhle Gergellyel, az Emberi Erőforrások Minisztériumának nemzetközi és európai uniós ügyekért felelős helyettes államtitkárával és zsidó szervezetek vezetőivel találkozott egynapos látogatásán, amelynek egyik fő célja a tájékozódás volt. Az MTI-nek adott interjújában a fentebb ismertetett, a német megszállás emlékművével kapcsolatos véleménye mellett elmondta, hogy a 21. században is tapasztalható antiszemitizmussal szembeni küzdelem alapvető formája a történelem megismerése, és erre kitűnő hely a Páva utcai Holokauszt Emlékközpont. Azt mondta, a múzeum – és bármilyen ezzel foglalkozó központ – bemutatja, hogy a holokausztért elsősorban Németország felelős. De minden országnak megvolt a maga szerepe, voltak kollaboráns kormányok, amelyek végrehajtották a nácik akaratát, és voltak, akik kihasználták mások szenvedését.

Ira N. Forman elmondta, hogy a 21. század eleje óta Európában folyamatosan erősödik az antiszemitizmus. Európa több országában, ahol jelentős muszlim közösség él, erőszak tapasztalható a zsidókkal szemben. Magyarországon másfajta, „klasszikus, 19-20. századi, náci típusú antiszemitizmus van”. Kifejtette, hogy Magyarország azon kevés országok közé tartozik, amelynek helyzetét szoros figyelemmel kísérik, és ennek a nagy zsidó közösség az egyik oka. Elmondta, aggódnak amiatt, hogy egy nyíltan antiszemita párt jelentős parlamenti képviselővel rendelkezik, és egy „milícia” is kapcsolódik hozzá. „Ez nem minősíti az egész országot, de az antiszemitizmus egyik elemét jelenti” – mondta.

Antiszemitákat próbálnak tisztára mosni

Egyesült Államok

Forrás: Nol.hu

Magyarországon a vallásszabadság kormány általi tiszteletben tartásának terén néhány vonatkozásban javulás volt megfigyelhető (Orbán Viktor miniszterelnök például zéró toleranciát hirdetett az antiszemitizmussal szemben), de negatív fejlemények is történtek, például megpróbálták tisztára mosni a második világháborús korszak több, antiszemitának tartott szereplőjének hírnevét – állapította meg az amerikai külügyminisztérium a 2013-ra vonatkozó, július 28-án ismertetett éves nemzetközi vallásszabadság-jelentésében. A jelentés szerint a „szélsőséges nacionalista” Jobbik folytatta az antiszemita retorikát. Kormányzati tisztviselők nyilvánosan szót emeltek a Jobbik tagjainak ilyen jellegű megnyilvánulásai ellen. „Megfigyelők továbbra is kritikusak maradtak amiatt, hogy a kormány nem nyilatkozott meg következetesen és a legmagasabb szinten az antiszemita történelmi személyiségek hírnevének a kormánykoalíció egyes tagjai által történő rehabilitációja ellen” – áll a dokumentumban.

EGYÉB HÍREK

Felháborodást keltett az olasz nagykövetjelölt személye

Budapest

Forrás: MTI, ADL honlapja, ATV, MTI-OS, Szombat Online, WJC honlapja

A Demokratikus Koalíció (DK) július 20-i közleményében tudatta, hogy a magyar kormány Szentmihályi Szabó Pétert jelölte Olaszország következő magyar nagykövetének. A DK azért sérelmezte a jelölését, mert „Szentmihályi Szabó írásai gyakorta jelentek meg a legszélsőségesebb magyar orgánumok hasábjain, így a Csurka István alapította Magyar Fórumban, a Kárpátiában, a Nemzetőrben. Jelenleg állandó rovata van a Magyar Hírlapban, továbbá az Echo TV-ben. Szentmihályi Szabó nem beszél olaszul, még Fideszes körökben is meglepetést keltett jelölése.” A DK szerint „a Szentmihályi Szabónak szánt új szerep az Orbán-kormány szélsőjobboldali elkötelezettségét igazolja”. A Demokratikus Koalíció úgy véli: „nem egyszerűen a Jobbiknak tett engedményről van szó, hanem a Jobbikkal kötött koalícióról, amit különösen veszélyessé tesz, hogy az most Magyarország Európa-politikáját is meghatározni látszik”. A Demokratikus Koalíció visszautasítja, hogy Szentmihályi Szabó Péter vagy a hozzá hasonlatos, rasszista szellemiségű személyek szerepet kaphassanak a magyar diplomáciában. A fentiek értelmében jelölésének azonnali visszavonását követelték.

Szentmihályi jelölését többek között a 2000-ben megjelent »A Sátán ügynökei« című írása miatt kifogásolták. Itt a zsidókról többek között a következőket írta: „Farizeusok, képmutatók, a Sátán ügynökei. Ott vannak minden pártban, minden egyházban, minden közösségben. Készek minden árulásra, mert üresek. Nincs Istenük, nemzetük, népük, nyelvük, hazájuk, világnézetük, csak bankszámlájuk. Családjuk sincs, csak átmenetileg. Lecserélhető családjuk van. Mindent csak használnak, de semmi sem az övék. [...] A Sátán ügynökei a globalizmus hívei; nem ragaszkodnak saját nevükhöz, saját cégükhöz, saját nemzetükhöz. Nincs kötődésük, csak bankszámlájukhoz. Született hazaárulók, hiszen sosem volt hazájuk. Nincs arcuk, mert arcátlanok, ott nyerítenek minden kereskedelmi rádióban és tévében, egymás közt mindent, ami magyar, kiröhögve, nyálasan raccsolva, orrhagon énekelve. Aból élnek, hogy félnek. Hivatásszerűen félnek. Internacionalisták és kozmopoliták.”

Július 21-i közleményükben az Együtt-PM követelte, hogy ne nevezzék ki Szentmihályi Szabó Pétert római nagykövetté, mert arra nemcsak alkalmatlan, de értelmetlen is.

Július 22-i közleményük szerint a DK két EP-képviselője, Molnár Csaba és Niedermüller Péter az ügy kapcsán levélben fordultak az olasz külügyminiszterhez. A közleményben úgy fogalmaznak, hogy a jelölt korábban a MIÉP képviselő-jelöltje volt, a „szélsőjobboldali” Magyar Demokratában, Magyar Fórumban, Magyar Hírlapban és Echo TV-ben publikál, „ezek az írásai, megszólalásai pedig hibátlanul illeszkednek az említett médiumok irányvonalába, szellemiségébe”. A párt EP-képviselői ezért levélben tájékoztatták a fentiekről

Federica Mogherini olasz külügyminisztert, arra kérve, hogy az olasz kormány vegye fontolóra a körülményeket, amikor arról dönt, kiadja-e az elfogadó nyilatkozatot a nagykövetjelölt részére. Emellett az ugyancsak a szociáldemokrata frakcióban helyet foglaló olasz Demokrata Párt képviselőit pedig szintén levélben arra kérték, járjanak közben ennek érdekében.

Az Anti-Defamation League (ADL) képviselőjében Abraham H. Foxman, az ADL igazgatója július 23-án megkereste az olasz államfőt, Giorgio Napolitanot és az olasz külügyminisztert, Federica Mogherinit, hogy tiltakozását fejezze ki Szentmihályi Szabó Péter kinevezése miatt. Ezen kívül szorgalmazta az olasz külügyminiszternél, hogy ne fogadja el Szentmihályi nagyköveti akkreditációját, és remélte, hogy az olasz kormány támogatni fogja a magyar kormányt a megfelelő jelölt kiválasztásában „a gyűlölet embere” helyett. Az olasz államfőt is szintén arra kérte, hogy ne fogadja el a nagykövetjelöltet.

Július 24-i közleményükben a DK ismerteti, hogy Molnár Csaba és Niedermüller Péter körlevélben fordult Európai Parlament többi tagjához, amelyben azt kérik, hogy a képviselők tiltakozzanak Szentmihályi Szabó Péter római nagykövetté való kinevezése ellen.

A World Jewish Congress (WJC) igazgatója, Ronald Lauder július 24-én levélben kérte Olaszországot, hogy utasítsa vissza Szentmihályi akkreditációját, mivel a jelölése „szintizta sértés a zsidók számára”. Lauder szerint egy olyan ember, aki a sátán ügynökeinek, ezen kívül kapzsinak, irigynek, gonosznak és csúnyának nevezi a zsidókat, egyáltalán nem megfelelő Magyarország képviselőjére. Ezen kívül hozzátette, hogy „különösen szomorú és irritáló, hogy az a Magyarország, amely a 2014-es évet Holokauszt emlékévvé nyilvánította, ilyen dolog kapcsán kerül bele a hírekbe”.

Július 25-i közleményében a Külgazdasági és Külügyminisztérium közölte, hogy Szentmihályi Szabó Péter tájékoztatta a Minisztériumot, hogy semmilyen nagyköveti posztot nem kíván betölteni.

A Corriere della Sera olasz napilap július 26-i számában telefonos interjú olvasható Szentmihályi Szabó Péterrel. Szentmihályi az interjúban elmondta, hogy azért állt félre, mert nem akarta megzavarni az Olaszország és Magyarország közötti kapcsolatokat. Hangsúlyozta: az őt érő támadások alaptalanok, előítéletekre és hamis felvetésekre épülnek. „Nem tartom magam antiszemitának. Messze áll tőlem minden rasszista vagy idegengyűlölő érzélem.” A lap azon kérdésére, miként látja az európai antiszemitizmus erősödését, Szentmihályi kijelentette: „Azt hiszem, egy kicsit túlzott az ijedelem. Azt olvasom, hogy Európa majdnem minden országában növekedne az antiszemitizmus. De úgy gondolom, hogy a dolgokat a helyes dimenzióban kell látni és elszigetelt epizódokról kell beszélni. Mindenesetre, azt mondhatom, hogy ez nem Magyarország esete. Nagyon keveseket érdekel ez a probléma.”

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ÜGYEI

A TEV panasszal élt K. A. Gój ügyében – a panasznak helyt adtak

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Júniusi jelentésünkben ismertettük, hogy K. A. Gój ügyében június 6-án a nyomozást megszüntették. Az Alapítvány nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása miatt tett ellene feljelentést. Egyrészt, mert vicc formájában kijelentette, hogy a holokausztnak csak egyetlen áldozata volt, másrészt egy másik hozzászólásában azt írta, hogy „Nem volt holokauszt!!!”.

Július 8-án az Alapítvány panasszal élt a határozattal szemben a Somogy Megyei Főügyészségen. Egyrészt K. A. Gój a viccet úgy alakította át, hogy azt fejezi ki vele, hogy csak egy áldozata volt a Holokausztnak, amivel a nemzetiszocialista rendszer bűneit vonta kétségbe, tehát megvalósította a fenti tényállást. Másrészt az ügyészség nem szüntetheti meg a nyomozást arra hivatkozva, hogy nem lehet kétséget kizáróan bizonyítani a bűntettet, hanem ilyen esetben a nyomozás folytatását kell elrendelni.

Ezen kívül az elkövető közösségi oldali fiókját elemezve egyébként teljesen egyértelművé válik, hogy az elkövető a feljelentés tárgyát képező hozzászólásában a holokauszt szót még véletlenül sem a mexikói katonai junta által elkövetett cselekmények vonatkozásában használta, ahogyan azt ő állította. Ennek igazolására a panasz felsorakoztatott néhány megosztást és hozzászólást. Például K. A. Gój 2012. november 17-én osztott meg egy, két kisgyermeket ábrázoló képet, amelyhez azt írta: „Gondolkodás nélkül lőnék zsidó gyerekekre! A kis zsidóból lesz a nagy zsidó!”. Egy másik esetben pedig szintén 2012. november 17-én egy sárga csillagot viselő kisgyermeket ábrázoló képhez írta, hogy „Céltábla!”. 2012. december 8-án megosztott egy dalt a következő szöveggel: „Még mindig itt vagyok tetves zsidók! [sorváltás] Amíg vér folyik az ereimben, [sorváltás] Amíg levegő van a tüdőmben, [sorváltás] Amíg az utolsó csepp vérem ki nem folyik, [sorváltás] Én küzdök ellenetek! [sorváltás] Isten engem úgy segítjen!”. Egy 2012. december 15-i megosztásához pedig aznap az alábbi hozzászólást írta: „Mivel idézőjelben van így nem terhel felelősség. Viszont a következőért már igen: NEM VOLT HOLOKAUSZT!” (szöveghű idézet).

Mindezek alapján egyértelműen megállapítható, hogy az elkövető tökéletesen tisztában van a Holokauszt szó jelentésével, hogy az a náci Németország által kontrollált területeken a második világháború által végrehajtott, a nemzetiszocialista német kormány által eltervezett és irányított népirtás. Másrészt nyilvánvaló az, hogy a gyanúsított internetes tevékenységének fő motívuma az antiszemitizmus. Mexikóról, annak történelmével, ezen nagy nyilvánosság előtti hozzászólásaiban soha nem foglalkozott.

Július 17-i határozatával a Kaposvári Járási Ügyészség Barcsi Kirendeltsége a nyomozást megszüntető határozatot hatályon kívül helyezte, mivel a panaszt alaposnak találta, és – a panaszban hivatkozott új tényekre is figyelemmel – további nyomozási cselekmények elvégzéséről rendelkezett.

A TEV a Magyar Hajnal Mozgalom Párt felosztatás iránti kérelmét elutasították

Miskolc, Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Májusi jelentésünkben ismertettük, hogy egy rendelkezés hatályba lépése miatt lehetővé vált, hogy ügyész kezdeményezze egy párt felosztatását, viszont ezt csak a tudomására jutott információk alapján teheti meg. Ezért az Alapítvány május 30-án adatokat küldött az Főügyészség részére a Magyar Hajnal tevékenységével kapcsolatban.

Július 9-i határozatával a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség elutasította az Alapítvány Magyar Hajnal Mozgalom Párt felosztatása iránti kérelmét, mivel a párt működése gyakorlatilag csak a magyarhajnal.com honlap működtetésére korlátozódik, a párt a nagy nyilvánosság előtt más módon alig jelentik meg, így nem lehet hatással nagy tömegekre. Ezen kívül a párt kampányvideója nem valósítja meg azt a bizonyos mérték feletti veszélyt, amely a véleménynyilvánításhoz való jog korlátozását megengedhetővé teszi. Az Alapítvány túlnyomórészt bűncselekmények elkövetését róta a párt terhére, amelyekkel kapcsolatban az Ózdi Járási Ügyészség úgy nyilatkozott, hogy e kijelentések és pártelnöki nyilatkozatok nem valósították meg a párt felosztatását megalapozó bűncselekményeket. A pártrendezvényen elhangzó beszédben és a párt tagjával készített interjúban az egyéni jogok, szabadságjogok bizonyított, konkrét sérelme nem következett be. A felosztatás iránti kereset nem jelentheti az igazságtalan, a bántó vagy akár a sokkoló véleményközlés szankcionálást mindaddig, amíg ezzel valamely más jogot nem sértenek olyan mértékben, hogy az előtt a véleményszabadságnak is vissza kell lépnie.

A deres.tv portálon megjelent cikk ügyében a nyomozást felfüggesztették – kezdeményezték a cikk mint elektronikus adat hozzáférhetetlenné tételét

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Májusi jelentésünkben számoltunk be róla, hogy az Alapítvány május 13-án feljelentést tett nemzetiszocialista rendszer nyilvános tagadása miatt. A deres.tv oldalon megjelent cikk szerzője az auschwitz-birkenau-i koncentrációs tábor hírhedté vált bejáratának fényképét használta fel azzal a módosítással, hogy a bejárat felett látható „Arbeit macht frei” feliratot átszerkesztette „Hurrá! Nyaralunk!” feliratra. Ezzel pedig jelentéktelen színben tüntette fel a rendszer által elkövetett népirtást. A fénykép melletti bevezetőben ezen kívül a „holokacsa”, a cikk utolsó bekezdésében pedig a „holokamu” kifejezést is használja a szerző. A feljelentés tartalmazta a cikk mint elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tételének indítványát is.

Július 17-i határozatában a BRFK V. Kerületi Rendőrkapitányság a nyomozás felfüggesztése felől határozott, mert a nyomozás során olyan személyi és tárgyi bizonyítékokat felkutatni, melyek alapján az elkövető kiléte megállapítást nyerne nem volt lehetséges. Ha az elévülési időn belül az elkövető kiléte megállapítást nyer, úgy ellene az eljárást újra folyamatba helyezik.

Függetlenül azonban attól, hogy büntetőeljárás konkrét terhelttel szemben nem indult, a kérdéses cikk és a hozzászólások elektronikus hírközlő hálózaton történő hozzáférhetővé és közzététele bűncselekményt valósított meg, ezért a BRFK V. Kerületi Rendőrkapitánysága a Budapesti V. és XIII. Kerületi Ügyészségnek előterjesztést tett azok végleges hozzáférhetlenné tételének indítványozására.

A TEV az Erzsébet téri zsidózás miatt tett feljelentését elutasították

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Júniusi jelentésünkben ismertettük, hogy június 17-én az Alapítvány feljelentést tett közösség tagja elleni erőszak miatt a brazil világbajnokság idején történt Erzsébet téri zsidózás okán.

Július 22-i határozatával a BRFK Felderítő Főosztály a feljelentést elutasította, mivel az interneten fellelhető beszámoló és az azokhoz érkezett hozzászólások alapján a védett csoport tagjaiban, azaz a zsidóságban történő riadalom keltése nem állapítható meg és ezáltal a közösség tagja elleni erőszak törvényi tényállási eleme, a kihívóan közösségellenes magatartás sem.

A TEV feljelentést tett becsületsértés miatt több elkövető ellen

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Július 29-én az Alapítvány feljelentést tett a Pesti Központi Kerületi Bíróságon nagy nyilvánosság előtt elkövetett becsületsértés miatt ismeretlen tettesek ellen. Az Alapítvány július 23-án értesült arról, hogy az interneten egy Bodnár Dánielt ábrázoló kép a következő felirattal terjed: „A Magyar nemzetre rendkívül veszélyt jelentő káros organizmus, dvad, kilóhető! Magyarországon élő zsidó terrorista, aki kormányengedéllyel és támogatással működtet terrorszervezetet Magyarországon.” (szöveghű idézet) A képen a könnyebb beazonosíthatóság érdekében még szerepel Bodnár Dániel neve, valamint annak ismertetése, hogy ő a Tett és Védelem Alapítvány kuratóriumának elnöke.

Azzal, hogy a Tett és Védelem Alapítványt terrorszervezetként aposztrofálták, az Alapítvány társadalmi megbecsülését sértő, a becsület csorbítására alkalmas kifejezésnek használatával megvalósult a bűncselekmény. A képet P. J., K. N. és H. Gy. osztotta meg a Facebook közösségi portálon, így tettük nagy nyilvánosság előtti elkövetésnek minősül. Az Alapítvány kérte a nyomozás elrendelését a cselekmény elkövető személyek felkutatása érdekében.

Bodnár Dániel feljelentést tett becsületsértés miatt több elkövető ellen*Budapest**Forrás: Tett és Védelem Alapítvány*

Július 29-én Bodnár Dániel magánszemélyként is feljelentést tett a Pesti Központi Kerületi Bíróságon nagy nyilvánosság előtt elkövetett becsületsértés miatt ismeretlen tettesek ellen, hiszen – ahogy azt fentebb ismertettük – az interneten Bodnár Dániel fényképe jelent meg, amelyen „A Magyar nemzetre rendkívül veszélyt jelentő káros organizmus, duvad, ki-lóhető! Magyarországon élő zsidó terrorista, aki kormányengedéllyel és támogatással működtet terrorszervezetet Magyarországon.” (szöveghű idézet) szöveg szerepelt. Ezen kívül a képen Bodnár Dániel homlokára H. K. felhasználó a „TERRORISTA” szót montírozta.

Mind az, hogy Bodnár Dániel a Magyar nemzetre rendkívül veszélyt jelentő, káros organizmus, mind az, hogy terrorista, aki terrorszervezetet működtet az emberi méltóságát, társadalmi megbecsülését sértő, indokolatlanul durva, bántó, a becsülete csorbítására alkalmas kifejezésnek minősül. A képet megosztó P. J., K. N. és H. Gy. pedig nagy nyilvánosság előtt követte el a fenti bűncselekményt.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A *Kategória* rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Ssz.	Dátum	Esemény	Kategória
1.	július 1.	A magyar holokausztra emlékeztek Jeruzsálemben	A magyarországi antiszemitizmusról
2.	július 2.	Egy év a holokamuért	Hivatalos és civil reakciók
3.	július 4., 11.	A magyarországi antiszemitizmusról készített felmérést a Political Capital	A magyarországi antiszemitizmusról
4.	július 8., 17.	A TEV panasszal élt K. A. Gój ügyében – a panasznak helyt adtak	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
5.	július 9.	A TEV a Magyar Hajnal Mozgalom Párt felosztatás iránti kérelmét elutasították	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
6.	július 12.	Egy amerikai bíróság kezdeményezte a kuruc.info tulajdonosának letartóztatását	A magyarországi antiszemitizmusról
7.	július 14.	Társadalmi munka az óvodában	Gyűlölet-cselekmény: gyűlöletbeszéd
8.	július 17.	A deres.tv portálon megjelent cikk ügyében a nyomozást felfüggesztették	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
9.	július 20-26.	Felháborodást keltett az olasz nagykövetjelölt személye	Egyéb hírek
10.	július 21.	Magyarországon járt Ira N. Forman	A magyarországi antiszemitizmusról
11.	július 22.	A TEV az Erzsébet téri zsidózás miatt tett feljelentését elutasították	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
12.	július 26.	Akasztott Dávid csillag a járdán	Gyűlölet-cselekmény: gyűlöletbeszéd
	július 26., 29.	Pécsi szurkolók miatt büntetett az MLSZ	Gyűlölet-cselekmény: gyűlöletbeszéd
13.	július 27.	Pirotechnikai eszközt dobtak a zsinagóga lépcsőjére	Gyűlölet-cselekmény: fenyegetés
14.	július 28.	Antiszemitákat próbálnak tisztára mosni	A magyarországi antiszemitizmusról
15.	július 29.	A TEV feljelentést tett becsületsértés miatt több elkövető ellen	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
16.	július 29.	Bodnár Dániel feljelentést tett becsületsértés miatt több elkövető ellen	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
17.	–	Nem fontos megemlékezni a zsidó áldozatokról	Gyűlölet-cselekmény: gyűlöletbeszéd (statisztikán kívül)
18.	–	Falfirka Újbudán	Gyűlölet-cselekmény: gyűlöletbeszéd (statisztikán kívül)
19.	–	Meggyalázták a Duna-parti Cipőket	Gyűlölet-cselekmény: gyűlöletbeszéd (statisztikán kívül)
20.	–	Antiszemita graffiti az Urániánál	Gyűlölet-cselekmény: gyűlöletbeszéd (statisztikán kívül)
21.	–	A német megszállás emlékműve	Közösségi hírek, reakciók
22.	–	A német megszállás emlékműve – külföldi sajtó	A magyarországi antiszemitizmusról

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Alapítvány zsidó szervezetek civil kezdeményezése, amely a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus érte, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

BEJELENTÉSEKET AZ ALÁBBI LEHETŐSÉGEK BÁRMELYIKÉN FOGAD AZ ALAPÍTVÁNY:

FORRÓDRÓT

(+36 1) **51 00 000**

**Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és facebook oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany**

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtsük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

ADOMÁNYÁT AZ ALÁBBI BANKSZÁMLASZÁMON JUTTATHATJA EL AZ ALAPÍTVÁNYHOZ:

13597539-12302010-00057157

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY ELÉRHETŐSÉGEI:

Cím: 1052 Budapest. Semmelweis utca 19.

Tel.: +36 1 267 57 54

+36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>

info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)

Anti Defamation League (ADL). 2012. *2011 Audit of Anti-Semitic Incidents*.

CEJI, 2012. *Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motiválta incidensek monitorozásához.* Facing Facts! projekt.

Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. *Hate Crime. Impact, Causes and Responses*. London: Sage Publications.

Community Security Trust (CST). 2013. *Antisemitic Incidents Report 2012*.

Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hate crimes. In *Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict*. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.

OSCE/ODIHR. 2009a. *Hate Crime Laws. A Practical Guide*. Varsó: OSCE/ODIHR.

OSCE/ODIHR. 2009b. *Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region*. Varsó: OSCE/ODIHR.

Perry, Barbara. 2001. *In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes*. New York: Routledge.

Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. *Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány*. Budapest: TASZ.

IMPRESSZUM

Kiadó: Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.
Szalai Kálmán ügyvezető igazgató

Szerző: Dr. Barna Ildikó szociológus, *habilitált egyetemi docens, tanszékvezető*
ELTE TÁTK Társadalomkutatások Módszertana Tanszék

Szerkesztők: Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, *a Tett és Védelem Alapítvány és a Brüsszel Intézet jogi képviselője*
Dr. Fekete István László ügyvéd, *a Tett és Védelem Alapítvány jogi képviselője*
Majoros Kata kommunikációs tanácsadó
Minkó Melinda kutató, *a Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoportjának vezetője*
Dr. Szegő Krisztina jogász
Goldmann Márta szakfordító

Támogatás: Bodnár Dániel filozófus, *a Tett és Védelem Alapítvány Kuratórium Elnöke*
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr. Kovács András szociológusnak, a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a forrás pontos megjelölésével.

2014. Budapest

BRÜSSZEL INTÉZET

Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.
Cím: 1052 Budapest. Semmelweis utca 19.
Tel: +36 1 267 57 54
<http://www.tev.hu>
info@brusszelintezet.hu